

Déri Balázs versei

„amely a folyóvízben van, meghal, a folyóvíz pedig megbüdösödik” (Ecc 7,18)

Ráéneklés

Gergely Ágnes versére

1.

A halozádkás kabát
vajon mübez bajaz?
Pecsetes vagy kopott,
ugyan miért baj az?

Amelyen átmegyen,
a híd: korlátja vas
vagy felszádkásodott
fenyő? Alatta las-

san árnytalan halak:
halottak úsznak el;
hova? És a kabát,
az jön, vagy útra kel,

s végül beolvad-e
aztán, hogy lezuban
vagy csak lelép? S a lép,
annak révésze van?

2. (Komentár)

Vasárnap délelőtt, útban a kórház felé olvastam Gergely Ágnes versét: Lucy Gray emléke (gray=grey 'szürke'). Előbb köd. Cinkota felé már fölszakadt. Közben ezek jutottak eszembe. Vagyis a második strófa második soráig. Nem volt nálam ceruza, toll se. Anyukám rosszat álmodott, amúgy jobban van. Ebéd Rákospalotán, a Víg matrózban; hosszú válogatás után második fogásnak dorozsmai ponty laskatésztaival. Alig szádkás. Egészen mulatságos, hogy eszembe sem jutott a vers, és hogy ennyire tehetetlen vagyok a titkos gondolatok ellen. Müse után, este följegyeztem. Lila tollal, ami kivételes. A második versszak elején a fő- és a mellékmondat megfordult. Akkor még „vas” helyett „fém” volt a rímzó. Másnap indulás előtt ránéztem a papírra. A „fém”-mel nem tudtam folytatni, ezen gondolkodtam jó ideig, a ráfelelő „én”-től nem szabadultam. A személyesség miatt kellett elvetnem. A folytatás gyorsan ment. Mi jut még eszembe? Ez is: a csillagkép, de nem írtam bele. Az ichtys is, de azt sem írtam bele. A cím: nem „ráolvasás”, hanem a görög epódos fordítása. Ráéneklés egy strófapárra. Ez is hamar ment: Pindaros első pythói ódáját két hete fordítottam, Kerényi Károly emlékezetére és irodalom szakos ballgatóim javára. Előadáson kommentáltam épp a bétén. Ezért juthatott eszembe, és mert Gergely Ágnes verse, ami a formáját illeti, epódikus. A „megyen” rég elhalt nagyanyám nyelvjárására utal. „Lép-lép”: ikerszavak. Halozádkás zakómat tavaly végleg levettem, kissé ódivatú is, de még a szekrényben lóg. Egy szürke nemzedék végéhez tartoztam vele (gray=grey 'szürke'). A „lelép” nem szlenggel értendő, 'elmegy', 'meghal' jelentésben. De a hídról lelépés metaforikus, hogyne. A bibliai konkordanciában a „hal” szó előfordulását kerestem, s kiderült, a tíz csapás szedréje még nem foglalt. Oda került, vagyis ott is lehetett. A vers második, metapoétikus felét a kötetben megelőző vers hatására vázoltam föl, és este fejeztem be. Az írásnak ez a hiteles története. A vers első fele önállóan is tekinthető, a második fele csak az elsővel együtt érvényes.

„Áron pedig mélyen” (Lv 10,4)

Mózes és Áron

*Mikor a tűz megemésztette két fiát,
– a testüket nem, a köntösüket nem,
csak a lelküket –, a nép kiáltozott,
és Áron hallgatott.*

*Mikor kivítették a fiait, lelkük nélkül
a testüket, köntösükben,
Izráel egész háza sírt,
és Áron hallgatott.*

*A lisztáldozatot, a legszentebbet
megette, kovász nélkül,
de a húst elégette,
és hallgatott.*

*Akkor Mózes ráivallt,
és szólt Áron.
És Mózes hallgatott.
Az Örökkévaló is hallgatott.*

„fúvasd végig” (Lv 25,9)

Jubileum

*„Kürtölés esztendeje ez.”
Nem számoltam a hétszer hét előzőt.
Nem sóvárogtam utána,
és nem is féltém tőle.
Az igazat megvallva:
időközben el is felejtettem, olykor.
Vissza mit kérjek, mit adjak?
Mi tér vissza hozzám, és mi megy el
más jogos birtokába? Ezt latolgom,
amíg közel ér a kürtölés.
A szolgaságot visszaadjam-e,
tulajdonomat? És veszteségeimet
mind visszanyerjem-e? Akarom-e
a megszokást? A fölismeréseket?
Hirtelen nem is tudom,
pedig közel a kürtölés.*

„Áronnak, a papnak fiai közül” (Lv 21,21)

Fogyatkozás

*Még emlékeznek rá az idegek:
kibúzott fog, csontolt kéz,
láb, tőből levágva fájhat így.
Egy ideig éles, tompul aztán,
majd csak időjárás-változáskor.
El is fogadom – vannak pótszerek,
ezt tudom takarni, abba, hogy látják,
beletörődöm. Ében sem halok:
ehetek húst, kenyeret. Nemzetségem
nem vet ki magából. Valahogy
odaacsúszom vagy el sem mozdulok.
De az érintés! Csak a függöny!,
csak a függöny anyagának
megfoghatatlan emlékezete!*

„ami abból szentelni való” (Nm 18,29)

Lévita

*Milyen magányosak ajándékaid!
Elfogadjam-e? Másfelé nézek
előlük. Elfogadjam-e? Befordulok
egy átjáróházba. Elfogadhatom-e?
Zúg a fülem. A gangok meg az utca
hangjai. Azt hitted, hallás, hitted,
látás, azt hitted, majd közelebb,
azt hitted, értelem és értés.
Milyen magányosak ajándékaid!*

„Itt álltok a mai napon, ti mindnyájan,
... és a te jövevényed” (Dt 29,10/11)

Elrejtett dolgok

„Uraim, kezdhetjük?” –
mondja az Elöljáró.

*A Favágó és a Vízmerítő
eltakarja a szemét.*

*A Vízmerítő énekel:
„Jobbra fordítom a fejem:
angyal ül vállamon.
Balra fordítom a fejem,
angyal ül vállamon.”*

*Jövevények.
Fejük fölött a Béke Sátora.*

•

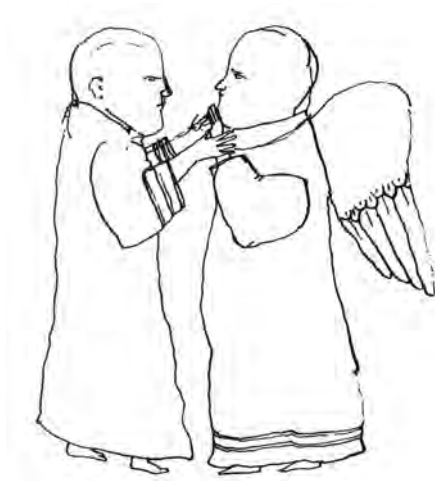
Kezdik.

*A Favágó felolvas, elrejtett
és kinyilatkoztatott dolgokról.*

*A Vízmerítő énekel:
„A vágyó egy, a vágyott egy,
a látó egy, a látott egy,
az alsó egy, a felső egy,
a külső egy, a belső egy.”*

„Jajm tev” – mondja az Elöljáró.
„Jajm tev” – mondja a Favágó és a Vízmerítő.

„Jajm teev, jajm teev”.

Roskó Gábor grafikája